

Minister Van Agt antwoordt:

Verhaal Julius van der Werf niet juist

LEEWARDEN — Minister Van Agt van Justitie heeft op de schriftelijke vragen van D'66-Kamerlid mr. Anneke Goudsmit over de zaak „Julius van der Werf” geantwoord, dat het relaas van de Leeuwarder maatschappelijk werker „als onwaar moet worden betiteld.” Mr. Goudsmit had de vragen gesteld naar aanleiding van een artikel over de genoemde zaak in het Tijdschrift voor Maatschappij-vraagstukken en Welzijnswerk. Zoals bekend werd de heer Julius van der Werf in maart van dit jaar een nacht vastgehouden op het Leeuwarder politiebureau, omdat hij weigerde de verblijfplaats van twee weggelopen Leeuwarder scholieren bekend te maken. De meisjes hadden zich gewend tot het bureau Ouders en Kinderen, waaraan de heer Van der Werf als maatschappelijk werker is verbonden.

Het D'66-Kamerlid wilde van de minister weten, of het relaas, zoals weergegeven in het genoemde artikel correct was. Indien dat het geval was, vroeg mr. Goudsmit, of de minister het juist achtte, dat de betrokkene geen gelegenheid krijgt orde op zaken te stellen, dat aan de aangehoudenene niet wordt toegestaan contact met een advocaat op te nemen, en dat de betrokkene tot negen uur 's morgens werd vastgehouden. Verder vroeg mr. Goudsmit, of de minister in het algemeen zijn oordeel wil geven over de handelwijze van de politie-ambtenaren bij deze aanhouding.

De minister antwoordt, dat uit een ingesteld onderzoek is gebleken, dat de beweringen van de maatschappelijk werker over het optreden van beide betrokkenen rechercheurs fctelijke grondslag missen. „Van een brunt optreden is geen sprake geweest. Bij het verhoor is de betrokkene niet de mond gesnoerd”, aldus de minister. Over de volgens de heer Van der Werf door een der rechercheurs gemaakte opmerking, dat deze hoopte dat een der moeders van de verdwenen meisjes zou sterven (door de handelwijze van de heer Van der Werf, red.), merkt de minister op, dat ook dat onjuist is weergegeven: „De rechercheur heeft betrokkene, die iedere medewerking aan het onderzoek weigerde, erop gattendeerd, dat de moeders van beide meisjes, door alle emotie, een zenuwzinking nabij waren en dat, indien zulks eventueel ernstige gevolgen zou hebben, betrokkene medeverantwoordelijk zou zijn.”

Tot slot merkt de minister op, dat ook hetgeen de betrokkene schrijft over de gang van zaken op het bureau, onjuist is. „Uit telefoongesprekken in de loop van de avond van 7 maart van het hoofd van het bureau, waar betrokkene werkt, met zowel de chef van de recherche als met de behandelende rechercheurs bleek duidelijk, dat de eerstgenoemde met de hele gang van zaken rond de meisjes reeds op dat moment op de hoogte was en dat het geresisteerde compromis-voorstel van hem sikkomstig was,” zo staat in het antwoord van de minister.

Gevonden voorwerpen

LEEWARDEN — Als gevonden voorwerpen zijn in de periode van 23 t.e.m. 29 juni aangegeven een etui met toiletartikelen, 1 plasticdraagtas. V&G inh. dameskleding, 1 horloge, 1 autoped, 1 zwart-wit film, 1 pr. kinderschoentjes merk „Pinocchio”, 1 schoentje, 1 poederblusser, 1 imperial, 1 bril, 1 geldmapje plus inh. Henk J. Blekkink, 2 geldbedragen van f 20 en f 60, 1 halsketting, 1 colbertjasje m. 38, 4 beurzen, 1 zonnebril, 1 zang, 1 boek, 1 duif, 1 shirt m. 92, 1 blouse, 2 jacks, 1 jasje, 1 jurk m. 14, 1 armband, 1 bankbiljet van f 100, 1 rapportkaart tnv. Jellie Bosma, 1 bankbiljet van f 10, 1 vest, alsmede losse handschoenen (geen paren) en sleutels.

Inlichtingen: iedere werkdag met uitzondering van de zaterdag van 9—12 en 2-5 uur aan het bureau van politie aan de Nieuwestad 49, tel. 32423, toestel 131.

Verkopingen

VEENWOUDE — Notaris Mr. J. Wijnstra heeft voor P. van Dijk finaal publiek verkocht het burgerhuis met garage te Noordbergum, Rijkstraatweg 68. Koper werd D. Hajma te Britsum voor f 55.600.

Examens

Middenstands examen

GOEDE UITSPRAAK

IN LEEUWARDEN zijn nog rechters, zo konden degenen, die zich met het geval-Julius van der Werf bezig hielden opgelucht constateren. De rechtbank heeft overwogen dat de hulpverlener uit drie mogelijkheden de beste keus had gemaakt. Deze overweging was een loftuiting voor zijn optreden en daarmee een berisping aan het adres van gemeentepolitie en openbaar ministerie, die de rol van de hulpverlener ontken- den. Dat wil overigens niet zeggen dat men de wet op dit stuk schielijk moet wijzigen. Het is beter de onafhan- kelijke rechter als toezichthoudende en eventueel bestraffende instantie achter de hand te houden, want hulpverleners kunnen zich ooit en ergens ook te wei- nig van de inzichten der ouders aan- trekken. De advertentie, ondertekend door vele meerderjarigen, die voor de gelegenheid als minderjarigen fun- geerden, was een poging tot duwen in de verkeerde richting. Men bracht er eerder de beide vervolgde hulpverle- ners in discredit mee.

JULIUS VAN DER WERF HIELP TWEE WEGGELOPE MINDERJAREN

Zaak van verbergen meisjes bij Hoge Raad

door KLAAS JANSMA

Vandaag wordt in Den Haag door de Hoge Raad de zaak Julius van der Werf behandeld. Van der Werf (33) uit het Friese Molendend heeft in maart 1974 als medewerker van de stichting Jeugd en Gezin twee van huis weggelopen meisjes uit Leeuwarden op een geheim adres ondergebracht. Toen rechercheurs van de Leeuwarder politie, hem na klachten van een van de ouders vroegen het adres bekend te maken, weigerde hij dat.

Zo behande de maatschappelijk werker in de cel en moest hij zich in oktober 1974 voor de rechter verantwoorden. Die sprak hem vrij, hoewel bewezen werd geacht dat hij „opzettelijk een minderjarige die zich onttrokken heeft aan het wettig over hem gestelde gezag, aan de nasporing van de amblienen bij justitie of politie heeft onttrokken.“

Van der Werf had echter, aldus het vonnis, alle zorgvuldigheid betracht in zijn contacten met de weggelopen meisjes en met de ouders die van hem als professioneel medewerker van een „peevetide“ instelling verwacht mochten worden.

De officier van justitie, mr. Niemeyer, zag in deze uitspraak een regelrechte ondermijning van het wettige gezag van de ouders en tekenend bereep aan. Het Hof sprak Julius van der Werf in december 1975 eveneens vrij, waarna de zaak werd voorgelegd aan de Hoge Raad.

De politie van Leeuwarden denkt nu anders over de kwestie dan in 1974. „Als kinderen van huis weglopen omdat ze echt problemen met de ouders hebben, schiet je er niets

meer op als je ze oppakt en onder dwang weer thuis brengt. Wij maken regelmatig gebruik van hulpverleners die de kinderen tijdelijk op een geheim adres onderbrengen om in alle rust aan een herstel van de verstoerde relatie te werken. Het kan wel vier, vijf weken duren, voordat ouders weer met hun weggelopen kinderen in contact worden gebracht.“

Aldus Tineke van Doorn, hoofdagent van de kinder- en jezenpolitie te Leeuwarden. Zij doekt het beleid van instellingen als het Jongeren Advies Bureau die elk jaar honderden van huis weggelopen kinderen opvangen tot dat een nieuw contact met de ouders niet de kinderen mogelijk en zinvol lijkt. „Dat kan soms wel in strijd zijn met de wet, wij stellen ons in dit soort gevallen echter de hulpverlener op. Dat is in overeenstemming met de richtlijnen die we van het ministerie van Justitie hebben gekregen. Deze hulpverleners zijn nu eenmaal onmisbaar.“

Het opbreiden van haar colleges in 1974 verdedigt mevvr. Van Doorn met: „Julie Van der Werf is toen ongelukkig stom geweest. De klachten van de meisjes waren beschuldigend en bovendien waren ze te jong.“

Julius van der Werf ...adres gewijzigd...

Van der Werf „Juffrouw Van Doorn is niet goed geïnformeerd. De meisjes waren zestien en zeventien jaar. Ze waren in Haarlem door Release opgevangen, nadat ze daar vanuit Leeuwarden naar toe waren gered. Ik zou de meisjes in Leeuwarden van de trein halen, onder de doof hen gestelde voorwaarden dat ik niet onmiddellijk contact met de ouders zou opnemen.“

„Toen ik de meisjes ophaalde, was mijn indruk dat ze erg angstig en overtuurd waren. Ik heb toen met hen over de thuissituatie gesproken en nadrukkelijk gesteld dat er wel overleg met de ouders zou moeten komen, maar dat zij zelf moesten aangeven wanneer zij daartoe in staat zouden zijn.“

Arrestatie

Nadat Van der Werf de meisjes op een vertrouwd adres had ondergebracht en de ouders op de hoogte waren gesteld van de situatie, werd hij op 7 maart gearresteerd. „Ik loop niets vermoedend naar mijn auto en twee mannen grijpen mij. Ze trillen me toe dat ik gearresteerd word.“ Het bleken rechercheurs van zijn. Hoewel in overleg met de ouders met inschakeling van familieleden de oprang van de

meisjes bevredigend geregeld kon worden, werd toch tot vervolgving overgegaan. De ouders zijn daar niet zo blij om. Van der Werf wet

„Het is een belangrijke zaak. Het gaat om het principieel recht van de minderjarige, hulp te vragen en geholpen te worden. Minderjarigen hebben wettelijk nauwelijks rechten, terwijl de macht van ouders duidelijk is vastgelegd. Elk stuk jurisprudentie is welkom, omdat de wet ten aanzien van deze categorie jongeren veel lacunes bevat.“

Een minderjarige kan zelf geen studiebeurs aanvragen als de ouders daar niet aan mee willen werken. Hetefteld geldt voor een helobelo andere dingen. Danrum kan deze zaak bij de Hoge Raad niet alles oplossen, ook als het vonnis van het gerechtshof bekrachtigd zou worden. Het zou een stap op de goede weg zijn, meer niet.“

Moreel

Momenteel is het zo dat een hulpverlener juridisch nauwelijks verantwoordelijkheid draagt voor een weggelopen kind dat hij tijdelijk op een opvangadres onderbrengt. „Moreel veel ik me wel verantwoordelijk, maar mijn maatschap-

pelijke verantwoordelijkheid kan ik niet dragen, omdat hier in de wet niet in is voorzien“, aldus Van der Werf.

Voor de Leeuwarder vader J. Boersma is dit een van de redenen om de uitspraak van de Hoge Raad met spanning af te wachten. Hij nam contact op met de Bond van Ongeruste Ouders van Minderjarigen nadat zijn achttienjarige zoon door een medewerker van het Ouderen Advies Bureau te Leeuwarden ouders was ondergebracht, zonder bij diens tijdelijke verblijfplaats leende.

„Als ouder ben je verantwoordelijk. Als je kinderen iets uithalen, word je daar zelf op aangeproken. Hoe kun je die verantwoordelijkheid maar maken, als het je onmogelijk gemaakt wordt om je ouderlijk gezag, of wat daar in deze maatschappij nog van over is, uit te oefenen.“

De heer Boersma is bang, dat als de huidige praktijken van hulpverleners ten aanzien van weggelopen kinderen door de rechter worden goedgekeurd, het ouderlijk gezag „nog meer ondergraven wordt“. Kinderen weten niet altijd wat goed voor ze is, ze zullen je er later dankbaar voor zijn. Het is ook heelmaal niet erg, als er eens een flinke ruzie komt. Dat wordt allemaal wel opgelost als anderen zich er maar niet mee bemoeien. Natuurlijk zijn er wel ouders die misbruik maken van hun macht. Maar dan is er toch altijd nog de kindbescherming. Je krijgt wel eens de indruk, dat je als vader alleen maar je mag knikken. Dat was natuurlijk prachtig bij het omver werpen van alle normen.“

Bang

Van der Werf: „Kinderen komen niet bij ons omdat ze bang zijn voor een slecht rapport of zo. Als ze naar ons toekomen, is er vaak veel meer aan de hand. Het is ons doel, om een kromme relatie recht te trekken. Maar we maken aan de ouders duidelijk, dat het Jongeren Advies Bureau allereerst jonge mensen moet helpen, als onze hulp niet inbrengt.“

Soms lukt het, aldus Van der Werf, om tot tevredenheid van beide partijen tot een confrontatie van ouders en weggelopen kinderen te komen. Soms ook blijft er veel rancune bestaan. „Er wordt wel eens hard tegen mijn deur getrapt. Dat is niet zo erg, als wij ons werk maar kunnen blijven doen.“

Van der Werf erkent overigens dat sommige minderjarigen niet ten volje alle consequenties van hun handelen kunnen overzien. „Als mijn zoonke een breinomaal in het stopcontact steekt, ga ik echt niet met hem discussiëren. Ik pak hem de breinomaal af. Natuurlijk moeten we die zaak van gewet tot gewet kunnen bekijken. Sommige mensen zijn op 16, 17 jaar al behoorlijk zelfstandig, anderen kun je op 30-jarige leeftijd nog nauwelijks volwassen noemen. Maar dat is het punt niet. Het gaat er in deze zaak om of wij als ZHO-ers in situaties over mogen treden. Een heel ander probleem is, hoe minderjarigen in de wet duidelijker omcivren rechten kunnen krijgen.“

Hulpverlener nog steeds strafbaar

door MR MARJUN DE KONING

Nog altijd is volgens ons artikel 289 strafrecht de hulpverlener strafbaar die opzettelijk een minderjarige verbergt die zich onttrokken heeft aan het wettig over hem gestelde gezag; doorgaans sulken dat de ouders zijn.

De discussie over dit artikel wordt nu al jaren gevoerd tussen zestien van de hulpverleners die stellen dat kinderen van vijftien, zestien zelf mogen beslissen wat ze doen en waar ze heen gaan en de minister van Justitie Van Agt die het gezin als basis voor onze samenleving van primair belang vindt en stelt dat wijziging van dit artikel 289 v. het gehele minderjarigenrecht op zijn kop zet.

Justit dit weekend heeft staatssecretaris Zeevalking in een radio-uitzending gezegd dat hij hoopt een gesprek te arrangeren tussen de minister en de twee Kamerleden Roethof en Hass-Berger die vorig jaar een initiatief-wetvoorstel hebben ingediend. Tot nu toe zijn partijen niet tot elkaar kunnen komen, hoewel Van Agt ook een voorontwerp van wet indiende, dat echter niet de essentiële wijziging van het gewraakte artikel held.

De bewindsman wil niet verder gaan dan een bemiddelingregeeling op te stellen, waarbij de Raden voor de Kinderbescherming een sleutelpositie zouden krijgen, in de vorm van zogenaamde „vertrouwensmannen“. Die zouden door de hulpverleners wel op de laatste gesteld worden van de verblijfplaats van een kind en contact met de ouders zoeken. Voorlopig heeft de hulpverlening zich unaniem gekant tegen een dergelijke regeling.

Zeevalking is echter wel iets in het „in elkaar schuiven“ van de ideeën van de bewindsman en de opstellers van het initiatief-wetvoorstel dat volgend jaar door de Tweede Kamer behandeld zal worden. Wel stelt hij dat de hulporganisaties altijd verantwoordelijk zullen moeten blijven afleggen aan een rechter of andere onafhankelijke instantie.

(ADVERTENTIE)

Nieuw: Floxil de keeppijnstiller.

Floxil zuigttabletten helpen snel, vóórdat uw keeppijn ergert wordt. Zeve krachtige werkende antiseptische bestrijden uitbreiding van keel- en mondholte-infecties.

U kunt weer denken en praten zonder pijn.

Floxil. Aangenam zacht van smaak.

24 Zuigttabletten in handige doordrukstrips. 13,95.

Uitsluitend bij uw drugist en apotheek.

*Beroep adv.-generaal
Hof niet ontvankelijk*

Hoge Raad stelt Julius van der Werf in gelijk

DEN HAAG-LEEWARDEN

De Hoge Raad is van mening, dat het Gerechtshof te Leeuwarden een juiste uitspraak heeft gedaan, toen zij maatschappelijk werker Julius van der Werf uit Molenend begin vorig jaar vrijspraak van het verbergen en aan de nasporing door de politie onttrekken van een minderjarig Leeuwarder meisje. De Hoge Raad heeft dan ook vanmorgen het beroep, dat advocaat-generaal mr. Jacob Wiarda tegen de uitspraak van het hof aantekende, niet-ontvankelijk verklaard. Daarmee werd de conclusie, die de procureur-generaal bij de Hoge Raad, prof. mr. J. Remmelink, op 7 december uitsprak, geheel gevolgd.

Met de vandaag gedane uitspraak van het hoogste rechtscollege in ons land is er een juridisch einde gekomen aan een zaak, die in maart '74 begon met het van huis weglopen van twee meisjes uit de Friese hoofdstad. Na enkele omzwervingen kwamen zij terecht bij de maatschappelijk werker, die de hulpverlening op gang bracht. Dit proces werd onderbroken door zijn aanhouding en insluiting in het Leeuwarder politiebureau.

In de daarop volgende rechtzaak werd Van der Werf vrijgesproken van het tenlastegelegde met betrekking tot één der meisjes, terwijl dezelfde feiten met betrekking tot het andere meisje wel bewezen maar niet strafbaar geacht werden, waarop ontslag van rechtsvervolging volgde. Officier van justitie mr. Harm Niemeijer ging in beroep, maar het Hof sprak de maatschappelijk werker geheel vrij. De hulpverlener, verbonden aan het Jongerenadviesbureau van de stichting Jeugd en Gezin, werd voor de rechtbank bijgestaan door mr. Hayte Schootstra, nu raadsheer in het Hof te Arnhem, en voor het Leeuwarder Hof en de Hoge Raad door mr. Freek Koster.